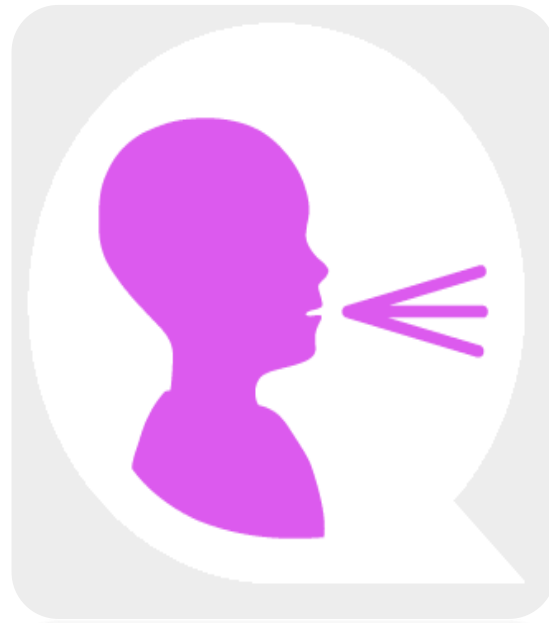
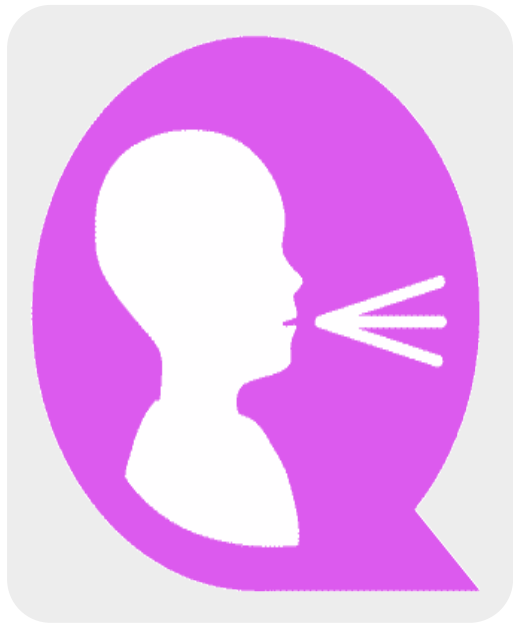

Αρθρωτικές-Φωνολογικές διαταραχές

Αποκατάσταση φωνημάτων /f/ - /v/

Φοιτήτρια : Τεκτονίδου Βαρβάρα (12871)

Καθηγήτρια: Παίλα Νικολέτα

Τ.Ε.Ι Ηπείρου, 2014

Ταξινόμηση φωνολογικών/αρθρωτικών διαταραχών

Αναπτυξιακή φωνολογική διαταραχή

Ελλιπής ή λανθασμένη παραγωγή φωνημάτων της γλώσσας του παιδιού, τα οποία έχουν κατακτήσει παιδιά της ίδιας χρονολογικής ηλικίας. Τα φωνολογικά προβλήματα παρατηρούνται παρά την επιδειχθείσα αρτιότητα της δομής και λειτουργίας του μηχανισμού της ομιλίας.

Αρθρωτική Διαταραχή

Προκαλείται είτε απο ανατομικές ανωμαλίες στην διάπλαση των δομών και των οργάνων του μηχανισμού της ομιλίας είτε απο την ανώμαλη νευρομυική λειτουργία του.

Κινητικές Διαταραχές Ομιλίας

Απορρέει από κάποια δυσλειτουργία του κεντρικού νευρικού συστήματος που αφορά στην επεξεργασία, στον προγραμματισμό και στον αλληλοδιαδοχικό συντονισμό των κινήσεων της ομιλίας.

Διαταραχές Άρθρωσης

Αν η άρθρωση ενός ατόμου αποκλίνει σημαντικά από τον κανόνα, τότε μπορεί να διαγνωστεί ως «αρθρωτική διαταραχή».

- Η διαταραχή αυτή αναφέρεται στις δυσκολίες των κινητικών πτυχών που σχετίζονται με την παραγωγή του λόγου
- Τα αρθρωτικά λάθη συνήθως ταξινομούνται με βάση την χρονολογική ηλικία του παιδιού
- Ανάλογα με την ηλικία του παιδιού, ορισμένα σφάλματα άρθρωσης μπορεί να θεωρηθούν τυπικά ή μη τυπικά
- Τα μικρότερα παιδιά είναι σε πρώιμο στάδιο στην εξέλιξη αυτή, ενώ τα μεγαλύτερα παιδιά είναι σε ένα μεταγενέστερο στάδιο ή να έχουν ολοκληρώσει την διαδικασία

Φωνολογική Διαταραχή

Αποτελεί αδυναμία στη χρήση των αναπτυξιακά αναμενόμενων ήχων της ομιλίας για την ηλικία και τη διάλεκτο. Περιλαμβάνει λάθη:

- Στην παραγωγή των ήχων
- Στην χρήση των ήχων
- Στην οργάνωση και τον συμβολισμό τους
- Δεν περιορίζονται σε λάθη παράλειψης ήχων ή αντικαταστάσεις ενός ήχου από έναν άλλο
- Δεν συνοδεύονται από άλλα προβλήματα ακοής, συναισθηματικά, γνωστικά, κοινωνικά ή συμπεριφορικά προβλήματα

Διαγνωστικά κριτήρια

Τα διαγνωστικά κριτήρια, σύμφωνα με τα οποία ένα παιδί εμφανίζει φωνολογική διαταραχή είναι τα εξής (*American Psychiatric Association 1994. Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders 4th ed. Washington, DC: APA*):

- Αποτυχία στην χρήση αναπτυξιακά αναμενόμενων ήχων της ομιλίας, οι οποίοι είναι ανάλογοι της ηλικίας της διαλέκτου (λάθη στην παραγωγή , τη χρήση, την έκφραση ή την οργάνωση ενός ήχου, αλλά χωρίς να περιορίζεται σε υποκαταστάσεις ενός ήχου με άλλο ή παραλείψεις ήχων).
- Οι δυσκολίες στην παραγωγή του ήχου της ομιλίας παρεμποδίζουν τη σχολική ή επαγγελματική απόδοση, ή την κοινωνική επικοινωνία.
- Αν υπάρχει Νοητική Καθυστέρηση, κινητικό ελάττωμα του λόγου ή αισθητηριακό ελάττωμα, περιβαλλοντική αποστέρηση, οι δυσκολίες της ομιλίας είναι μεγαλύτερες απο αυτές που συνήθως συνοδεύουν αυτά τα παιδιά.

*Σε περίπτωση που το πρόβλημα εντοπίζεται στον κινητικό μηχανισμό της ομιλίας τότε τα παραπάνω κριτήρια θεωρούνται κριτήρια για την αρθρωτική διαταραχή.

Τα αίτια των διαταραχών άρθρωσης

- κώφωσης ή απώλειας της ακοής,
- κινητικής διαταραχής της ομιλίας
- συναισθηματικής διαταραχής
- προβλήματος στην δομή/κατασκευή των οργάνων της άρθρωσης
- καθυστερημένης ανάπτυξης
- ακουστικής έλλειψης και αισθητικοκινητικών ελλειμμάτων

Τα χαρακτηριστικά διαφορικής διάγνωσης μεταξύ αρθρωτικών-φωνολογικών διαταραχών:

Αρθρωτικές διαταραχές	Φωνολογικές διαταραχές
<ul style="list-style-type: none"> • Φωνητικά λάθη -δυσκολία με την μορφή των ήχων ομιλίας	<ul style="list-style-type: none"> • Φωνημικά λάθη
<ul style="list-style-type: none"> • Προβλήματα στην παραγωγή των ήχων της ομιλίας	<ul style="list-style-type: none"> • Οι φωνημικές δυσκολίες μπορεί να επηρεάζουν και άλλες περιοχές της γλώσσας
<ul style="list-style-type: none"> • Δυσκολίες στην μορφή των ήχων της ομιλίας	<ul style="list-style-type: none"> • Δυσκολίες με την λειτουργία των φωνημάτων
<ul style="list-style-type: none"> • Η ομιλία παράγεται με δυσκολίες και επηρεάζονται και άλλες περιοχές της γλωσσικής ανάπτυξης	<ul style="list-style-type: none"> • Οι διαταραχές αυτές αποτελούν δυσκολία στην κατανόηση της οργάνωσης των φωνημάτων μέσα στο σύστημα της γλώσσας

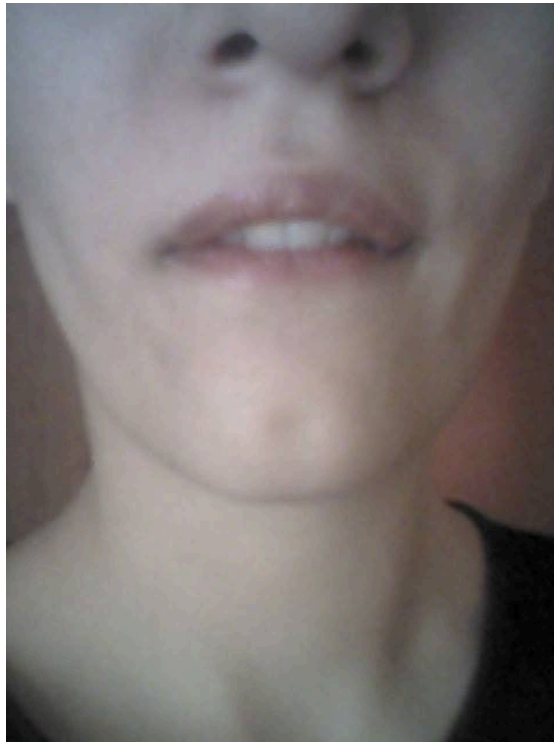
Επιπρόσθετα προβλήματα που μπορεί να δημιουργηθούν

- Χαμηλή αυτοεκτίμηση
- Προβλήματα συμπεριφοράς
- Μειωμένη κοινωνικότητα και φόβο για έκφραση και επικοινωνία
- Μαθησιακές δυσκολίες

1 Η άρθρωση του φωνήματος /v/

Για να επιτευχθεί η άρθρωση του φωνήματος /v/ πρέπει να τοποθετήσουμε τα κάτω χείλη πίσω από τα πάνω δόντια. Έπειτα με την δόνηση των φωνητικών χορδών θα δημιουργηθεί εκ νέου δόνηση μεταξύ των χειλιών και των δοντιών και θα παραχθεί το φώνημα /v/ (βλέπε παρακάτω εικόνα).

✚ **Το φώνημα /v/ φέρει τα εξής χαρακτηριστικά :**

ως προς τον τόπο/ θέση : χειλοδοντικό

ως προς τον τρόπο άρθρωσης : εξακολουθητικό/τριβόμενο

ως προς την ηχηρότητα: ηχηρό

Για την παραγωγή του φωνήματος /v/ :

Οι κάτω άκρες των άνω κοπτήρων εφάπτονται με το κάτω χείλος για να δημιουργήσουν ένα εμπόδιο στη στοματική κοιλότητα. Η ροή του αέρα διέρχεται αυτής του εμποδίου για να παράγει τριβή.

Τεχνικές φωνητικής τοποθέτησης:

1. Οι κάτω άκρες των άνω δοντιών εφάπτονται ελαφρώς του κάτω χείλους.
2. Η ηχηρή ροή του αέρα διέρχεται διαμέσου της χειλοδοντικής οπής
3. Οι φωνητικές χορδές δονούνται.

Οδηγίες προς τους γονείς:

Τα επάνω μπροστινά δόντια ακουμπούν στο κάτω χείλος και από τη σχισμή των δοντιών βγαίνει ο αέρας σχηματίζοντας τον ήχο «β».

Οδηγίες προς το παιδί:

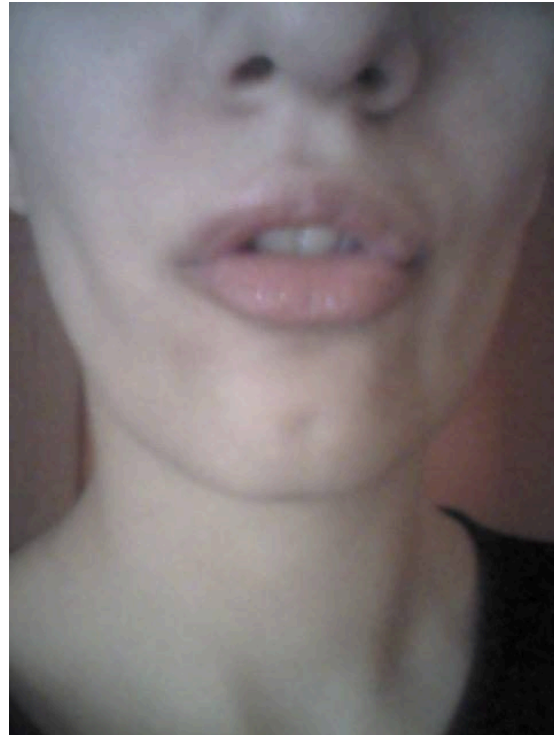
Ενθαρρύνετε το παιδί να τοποθετήσει τα πάνω, δόντια στο κάτω χείλος και αν φυσάει δυνατά με φωνή –βββ, όπως η μηχανή του αεροπλάνου, του αυτοκινήτου, της μοτοσικλέτας.

✚ **Τα συνηθέστερα λάθη εντοπίζονται :**

- άκρη της γλώσσας – οδοντικό/ τριβόμενο : δ/v
- διχειλικό/ έκροτο: b/v
- διχειλικό/ έκροτο με ηχηροποίηση : p/v
- αηχοποίηση : f/v
- εσφαλμένη ή ανακριβής χειλοδοντική επαφή
- παράληψη

Η άρθρωση του φωνήματος /f/

Για να επιτευχθεί η άρθρωση του φωνήματος /f/ πρέπει να τοποθετήσουμε τα πάνω δόντια πάνω από τα κάτω χείλη και φυσήξουμε ελαφριά (βλέπε παρακάτω εικόνα).

Τόπος άρθρωσης	Τρόπος άρθρωσης	Ηχηρότητα
χειλοδοντικό	εξακολουθητικό	άηχο

Συνηθέστερα λάθη

φ→θ (άκρη της γλώσσας-οδοντικό-τριβώμενο)

φ→π (διχειλικό στιγμιαίο)

φ→μπ (διχειλικό στιγμιαίο-ηχηροποίηση)

φ→β (ηχηροποίηση)

επίσης: ανεπαρκής ή υπερβολική πίεση αέρα και παράλειψη

Οδηγίες για τον γονιό

Οι επάνω κοπτήρες ακουμπούν στο κάτω χείλος και ο ήχος φ βγαίνει από μια σχισμή στη μέση των πάνω δοντιών.

Οδηγίες για το παιδί

Ενθαρρύνουμε το παιδί να ακουμπήσει απαλά τα πάνω δόντια στο κάτω χείλος και να φυσάει χωρίς φωνή «φ» και έτσι σβήνει ένα κερί ή κάνει να κουνιούνται κομματάκια χαρτιού που έχουμε βάλει μπροστά του.

Εικονογραφημένο Λεξικό για την αποκατάσταση των φωνημάτων /v/-/f/

Βήματα Δημιουργίας

- 1) Τοποθέτηση αρθρωτών
- 2) Συσχέτιση φωνήματος με φυσικό ήχο
- 3) Συνδυασμός φωνημάτων σε όλες τις πιθανές θέσεις σε επίπεδο συλλαβής
- 4) Δημιουργία εικονογραφημένου λεξικού με τα φωνήματα στόχους σε όλες τις πιθανές θέσεις και συνδυασμούς
- 5) Δημιουργία προτάσεων με τα φωνήματα στόχους σε όλες τις πιθανές θέσεις και συνδυασμούς

«Πιάσε με από το χέρι και δείξε μου τον σωστό δρόμο, θα δυσκολευτώ στην αρχή αλλά εσύ μην τα παρατήσεις. Βοήθησε με»

**Σας ευχαριστώ πολύ για την προσοχή σας
Τεκτονίδου Βαρβάρα**